

Saksnr.: 2017/9301
Løpenr.: 38511/2019
Klassering: X51
Saksbehandler: Henrikke Bugdø-Aarseth

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaknr.
Styret for Ungdommens Fylkesråd	12.03.2019	
Styret i Østfoldhelse	13.03.2019	
Flerkulturelt råd	13.03.2019	
Fylkesrådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne	14.03.2019	
Yrkesopplæringsnemnda	14.03.2019	
Eldrerådet	15.03.2019	
Opplæringskomiteen	19.03.2019	
Fylkestinget	28.03.2019	

Elev-, lærling- og mobbeombudets årsmelding 2018

Vedlegg:

- 1 Elev-, lærling- og mobbeombudets årsmelding 2018

Komitélederens forslag til innstilling

Elev-, lærling- og mobbeombudets årsmelding 2018 tas til orientering.

Komitélederens behandling

Ingen endring.

Sarpsborg, 5. mars 2019

Elin Tvette
leder av opplæringskomiteen

Fylkesrådmannens anbefaling

Elev-, lærling- og mobbeombudets årsmelding 2018 tas til orientering.

Sarpsborg, 25. februar 2019

Anne Skau

Anne-Lise Kristoffersen

Bakgrunn for saken

Det er utarbeidet en årsmelding for ombudets arbeid i 2018.

Fakta

Østfold fylkeskommune har siden 2003 hatt et elev- og lærlingombud. I 2014 ble Østfold fylkeskommune med i et to-årlig prosjekt i regi av Utdanningsdirektoratet med mobbeombud der mobbeombudsoppgavene ble lagt inn under elev- og lærlingombudsordningen. Mobbeombudsordningen er senere videreført av fylkestinget.

Ombudets anti-mobbearbeid, #snillsnakk, har fokus på det forebyggende og holdningsskapende arbeidet med sikte på å skape gode, psykososiale læringsmiljøer. Målet er å skape større bevissthet rundt hvordan man kommuniserer og bygger relasjoner med hverandre og hvordan det påvirker oss og i så måte reduserer mobbing. God kommunikasjon og gode relasjoner skaper et inkluderende, åpent og godt psykososialt læringsmiljø på skolen og læreplassen. Det har en positiv effekt mot mobbing.

Ombudet har iverksatt to prosjekter i 2018 og koordinerer disse:

Innsatsteam

Ombudet har opprettet et fylkeskommunalt innsatsteam mot mobbing sammen med PPT i Østfold fylkeskommune. Det kan være utfordrende for en skole å vite hva de skal gjøre når de har en mobbesak. Innsatsteamet skal bistå og veilede skolene fra start til slutt i mobbesaker slik at vi unngår å få langvarige og vonde mobbesaker. Teamet samskolerer med teamet i Rygge kommune og Buskerud fylkeskommune. En samskolering kan gi en god effekt gjennom økt samarbeid og erfaringsutveksling på tvers av fylker og kommuner. Det er også et godt tiltak i arbeidet for at innsatsteamene i Østfold og Buskerud fylkeskommune skal få et tettere samarbeid inn mot Viken 2020.

Prosjekt for en bedre, mer inkluderende og helsefremmende russefeiring uten mobbing.

Russefeiringen har utviklet seg til å bli en ressurskrevende og omfattende feiring av 13 års skolegang. Flere ungdommer opplever stort sosialt og økonomisk press, og kan oppleve utenforskap og mobbing av medruss. Dette ønsker fylkeskommunen å gjøre noe med, og har igangsatt prosjekt for en bedre, mer inkluderende og helsefremmende russefeiring uten

mobbing. Prosjektet skal sikre en god russefeiring i 2019 samt jobbe forebyggende på ungdomsskolen for å sikre gode fremtidige russefeiringer. Prosjektet skal evalueres i 2019.

Arbeid for gode læringsmiljøer og sterk elevmedvirkning

Ombudet har iverksatt ulike anti-mobbetiltak i #snillsnakk arbeidet. Det er gjennomført kompetanseheving av skoleansatte og opplæringskontor i hvordan forebygge og håndtere mobbing samt om mentorrollen i lærebedrift. Ombudet har også gjennomført seminarer om nettvett, mobbing og inkludering, psykisk helse og radikaliserings for elever og skoleansatte. Nettvettkurset for vg1 elever, ble arrangert for femte gang høsten 2018, og resultatene fra spørreundersøkelsene i kurset viser at 690 vg1 elever har opplevd nettmobbing i barne- og ungdomstiden.

Ombudet får tilbakemeldinger fra mange lærere om at de er usikre på hvordan de kan oppdage og håndtere mobbing. Ombudet har kurset alle skoleansatte i opplæringslovens kap.9A som et tiltak for å øke kompetanse rundt dette. Ombudet tilbyr også kurs i «den gode elev-lærer relasjon» for lærere som et annet #snillsnakk tiltak mot mobbing.

Flertallet av de 175 henvendelsene ombudet har mottatt i 2018, kom fra elever og lærlinger som har opplevd autoritetsmobbing og mobbing mellom elever. Elevundersøkelsen viser en liten nedgang i antall elever som har opplevd mobbing fra medelever og skoleansatte. Men fortsatt er det 233 elever de videregående skolene i Østfold som melder om at de mobbes av medelever, og 152 som har opplevd autoritetsmobbing. Dette er svært alvorlig, og viser behovet for stadig trykk på arbeid med kompetanseheving av skoleansatte. Et nært samarbeid med elever og elevråd om gode, mobbefrie skolemiljøer er viktig og virkningsfullt da de kjenner sin hverdag best og hvilke tiltak de ser kan være gode for å forebygge og følge opp mobbesaker. Et godt samarbeid mellom skoleledelse, ombud og elevråd er også med på å sikre god elevmedvirkning. Ombudet vil fortsette arbeidet med å øke kompetansen til ansatte i skole og på læreplass i hvordan å forebygge og håndtere mobbing, og utvikler nå et seminar om autoritetsmobbing som alle skoleansatte skal gjennomføre. Ombudet vil også fortsette det gode samarbeidet med elevrådene.

Viktige satsningsområder

Ombudet ser behov for en styrket handlingskompetanse på skolene i arbeidet for gode skolemiljøer og håndtering av saker. En god løsning kan være å opprette egne ressursteam på skolene som har ansvaret for forebyggende arbeid, samt håndtering og oppfølging av mobbesaker på skolen. Et tett samarbeid mellom skoleressursteamet og det fylkeskommunale innsatsteamet kan være svært gunstig når skolen får melding om en mobbesak.

Ombudet ser behov for følgende satsningsområder:

- Kompetanseheving i forebygging, avdekking og håndtering av mobbing og autoritetsmobbing
- Kompetanseheving i nettvett og nettmobbing
- Styrking av elevmedvirkning
- Økt oppfølging og ivaretagelse av lærlingers rettigheter og lærebedrifter

Det er mange lærlinger og lærekandidater som trenger støtte og veiledning i hverdagen. Ombudet har ikke kapasitet til å følge opp de og lærebedrifter i like stor grad som ombudet ønsker og ser behov for. Ombudet ser det hensiktsmessig at det opprettes et eget ombud for lærlinger og lærekandidater.

Fylkesrådmannens vurdering

Det er viktig at skolene jobber aktivt for et godt, psykososialt læringsmiljø, og at de tilrettelegger for sterk elevmedvirkning. God oppfølging av lærebedrifter har også stor betydning for lærlingers arbeidshverdag. Et godt samarbeid med elev-, lærling og mobbeombudet vil være viktig for både skoler og lærebedrifter.

Nettmobbing, utenforskap og autoritetsmobbing er fortsatt store utfordringer for ungdom under videregående opplæring. En satsning på kompetanseheving av ansatte i opplæringsløpet i mobbehåndtering og evne til å skape gode relasjoner er avgjørende. Anti-mobbearbeid overfor elever/lærlinger/lærekandidater med fokus på nettvett, inkludering og sterke elevråd vil også være viktig i arbeidet for en god, videregående opplæring.